ЧУДОМИР
ВЪВ ВЕЛИКО ТЪРНОВО

chitanka.info

Тръгнах уж за Варна. Ще се поразходя, си рекох, ще се попеча на пясъка, за да почернея и стана по модата и пр. Добре, но докато минах Балкана, напекох се достатъчно в нагорещения вагон, почернях колкото трябва от пушека из тунелите, съкратих си разходката и слязох във Велико Търново.

В старата ни столица бях ходил някога, хе, в ученическите години. Водиха ни на юнашки събор в София и на връщане минахме оттам и спахме в някакво фотографическо ателие, построено под една пропаст. Освен коравия му под и мътните води на криволичещата Янтра нищо не бе ми останало в паметта. За пътни пари, храна и пр. от Казанлък до София и обратно през Велико Търново — Габрово бяхме платили на човек по 20 лв. и като си дойдохме, върнаха ни даже по 2 лв. Помня добре това, понеже с тия два лева цяла седмица си купувах халва, боза и разни шарени петлета от шекер и едва ги похарчих. Толкова отдавна беше то.

Понеже тъй малко познавах Велико Търново и не разполагах с много време, щом пристигнах, наплисках се с вода и тръгнах да разгледам „фотографирания блян на дядо господ“.

— Ето Стамболовия хан, Хаджи Минчовите конаци, ето къщата, в която се е „измътил“ дядо Петко Славейков, това пък е учредителното събрание, читалището, музеят… По-нататък видях Царевец, Трапезица, църквите, показаха ми мястото на курника, в който бил арестуван немирният Петко Рачов, видях отдалеч Арбанаси, манастирите и пр. и пр., но за всичко това е писано, писано.

Ще се спра само на музея. Да си кажа право, очаквах нещо много повече. Това е по-скоро склад на музей. Липсва преди всичко помещение. В музея на такъв исторически град всеки посетител, особено чужденец, трябва да получи веднага представа за Второто ни царство и неговата тогавашна столица. Трябват кроки, планове на крепостите, карти, макети, диаграми. Всички рисунки на тогавашните царе, боляри, облекла и оръжия, които се намират из чужди хроники и документи, трябва да се увеличат и подредят в него. Всичко намерено край града и околностите му и отнесено в Софийския музей и другаде трябва да има по един отливък или копие там. Могат да се направят и няколко великолепни диорами например, иконите и части от иконостаси трябва да се почистят и заздравят, за да не се превърнат в прах и т.н. Това, разбира се, трябва да се подеме отгоре, защото,

доколкото разбрах, ни музеят има средства, ни общината. Казаха ми между другото, че за посрещане и изпращане на хилядите гости на кмета били предвидени словом и цифром хиляда лева. Трябва постоянен уредник, а не учител, който, когато колегите му през лятото почиват, той да се катери по скалите и развежда гости. Велико Търново и Рилският манастир лятно време имат най-много посетители, между които чужди учени, специалисти-археолози и не всички могат да се катерят по скалите, където и без това не може да се види бог знае какво. Един такъв прегледен музей би дал на хилядите ученици-излетници много повече представа за нашето минало, отколкото катеренето по крепостите, където няма кой да ни каже и две-три думи. В него трябва да има отдели „Трето българско царство“ с точно възпроизведена напр. заседателна зала на учредителното събрание с портретите на всички участници, по-важните събития и пр.

То се знае, че търновци не трябва да стоят със скръстени ръце, а да се сплотят и почнат работа. Защото направи ми впечатление, че няколкото души, които чувствуват и разбират това, са на различни мнения и никой никого не признава. Така били и художниците в града, музикантите. А не е късно никога за подобни неща, и има още много старини и материали неприбрани. Фактът, че уредникът на държавната библиотека в последните няколко години само е събрал голямо количество старопечатни книги, картини, стари тефтери, щампи и пр., показва, че не всичко е отишло в музея и много материали важни особено за историята на града, са пръснати из чужди лица и домове.

Иначе надвечер, съблечен по риза, седнал на терасата на хотел „Борис“, като му опънеш една-две студени бири и се загледаш насреща накъм Сечената скала и Балдуиновата кула, Велико Търново е тъй хубаво, тъй прекрасно, тъй възхитително, че те унася, унася и без да искаш започваш да декламираш знаменитите строфи на още по-знаменития поет Н. Станчев:

О! Ти, велико градище!
Ако и не си в равнище,
името ти е наравно
с хубостите преславно!

Имаш местоположение
също амфитеатрално,
като че нарочно строено,
от Твореца дарено.

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

http://chitanka.info

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.